

ПОГОДЖЕНО
Генеральний секретар
Громадської спілки
"Федерація баскетболу України"

Володимир ДРАБІКОВСЬКИЙ
19 01 2023

Система відбору
до складу національних збірних команд України
різних вікових груп для участі
у міжнародних спортивних змаганнях з баскетболу 3x3
2023 року

Загальні положення відбору до складу національних збірних команд України різних вікових груп з баскетболу 3x3 для участі у міжнародних спортивних змаганнях 2023 року

За останні декілька років у змаганнях з баскетболу 3x3 відбулися суттєві зміни. Значно підвищився рівень конкуренції на престижних міжнародних змаганнях. Гравцям з класичного баскетболу 5x5 все важче виступати у неспецифічних для себе умовах баскетболу 3x3. Баскетболісти, які протягом річного циклу постійно беруть участь в міжнародних клубних змаганнях з баскетболу 3x3, на сьогодні мають значну перевагу в цьому виді спорту. Подібний стан речей потребує повного перегляду системи формування та критеріїв відбору гравців до складу національних збірних команд України.

Модельні характеристики побудовані на базі індивідуальних даних провідних баскетболістів світу (антропометрія, функціональна підготовленість, змагальна діяльність тощо), на виконанні спортсменами цільових програм або планів підготовки на відповідний рік, що визначаються головним тренером відповідної національної збірної команди України за результатами спостережень за діями гравців під час гри та досконалого вивчення їх індивідуальної статистики впродовж ігрового сезону, а також відповідність гравця ігровому амплуа та модельним показникам змагальної діяльності.

До уваги беруться дані баскетболістів, що брали участь у всукраїнських спортивних заходах, чемпіонаті Європи та світу минулого року та відображають особливості реалізації техніко-тактичних дій спортсменами різного амплуа, адже вони дозволяють врахувати ефективність дій гравців проведеного на майданчику часу та визначати діапазон позитивного або негативного відхилення від вказаних параметрів для кожного гравця.

Під час відбору баскетболістів різних вікових категорій для участі в змаганнях з баскетболу 3x3 враховуються критерії та фактори, які визначають перспективність гравця в цьому виді спорту.

У 2023 році національна збірна команда України, збірні команди U 23 та U 18 переважно складатимуться з баскетболістів, які беруть участь у змаганнях з класичного баскетболу 5x5. Гравці-аматори, які постійно беруть участь в турнірах 3x3 в Україні, значно поступаються за сукупністю фізичних, технічних і тактичних навичок гравцям, які виступають за професійні клуби з баскетболу 5x5. Отже, основними кандидатами до складу національної збірної команди України, як і раніше, залишаються гравці, які виступають у професійних клубах.

Альтернативного варіанту на сьогодні в Україні просто не існує. Фахівцями Федерації баскетболу України спільно з науковцями та провідними тренерами ведуться роботи щодо створення нової концепції підготовки в нашій країні спортсменів з баскетболу 3x3 для їх подальшої участі в міжнародних змаганнях найвищого рівня.

Загальні вимоги до спортсменів, які входять до складу національних збірних команд України різних вікових груп з баскетболу 3x3 для участі у міжнародних спортивних змаганнях 2023 року, передбачають:

- рік народження спортсмена;
- спортивну кваліфікацію (участь у чемпіонатах України 5x5, Суперліга 3x3);
- статистичні показники гравця;
- медичний стан;
- спортивну мотивацію (бажання показати найкращий результат);
- досвід виступів на міжнародній арені або перспективу бути лідером команди;
- патріотичну мотивацію (боротьба за честь держави);
- комунікабельність та вміння своєю поведінкою доповнювати позитивні риси колективу;
- лідерські риси характеру;
- психологічну сумісність;
- психологічну стійкість.

Відбір до складу національних збірних команд України з баскетболу 3x3 проводиться на основі:

- моніторингу ігрових показників всіх українських гравців;
- перегляду ігор за участю кандидатів до національної збірної команди України;
- скаутінгу, тобто перегляду відеозаписів за участю кандидатів до національної збірної команди України;
- тестування;
- фізичних показників;
- психологічних показників;
- психофізіологічних показників;
- технічних показників.

Етапи та критерії відбору до складу національних збірних команд України

З метою визначення рівня підготовленості та загальної перспективності баскетболістів національних збірних команд України з баскетболу 3x3 у 2023 році розроблені модельні характеристики та критерії відбору по кожній віковій категорії.

Володіння стабільним дальнім кидком	Дальній кидок – 2 очка Близький кидок – 1 очко
Уміння обігравати 1x1 і віддавати передачу вільному партнеру	Гра 1x1 – основний компонент у матчах 3x3
Уміння захищатися 1x1 з гравцем свого амплуа та при його «зміні»	Єдиний дієвий варіант захисту проти заслону з м'ячем (Pick'n'roll, Pick'n'pop) в грі 3x3 це – «зміна» гравців

Уміння гравця приймати рішення в найкоротший відрізок часу	Час на атаку 12 с, після виведення м'яча із зони захисту іноді залишається 6-8 с на атаку
Витривалість гравця	Гра понаддинамічна, в деякі ігрові дні по 3-4 матчі
Сила і швидкість гравця	Після «зміни» уміння протистояти 3-7 с більш потужному або більш швидкому супернику
Уміння грати в більш жорсткий і контактний баскетбол	Значні відмінності у трактуванні фолів
Психологічна сумісність гравців, ігрова дисципліна, бійцівські якості	Важливо, щоб гравці не відходили від наміченого плану на гру, могли контролювати темп, приймати правильне рішення в конкретній ситуації

Федерацією баскетболу України проводиться чемпіонат України з баскетболу 3x3 в осінньо-зимовий період, де у відбіркових турах беруть участь всі бажаючі гравці. Команди Суперліги чемпіонату України з баскетболу 5x5 також зобов'язані брати участь в змаганнях з баскетболу 3x3.

Участь у цих турнірах впливає на формування розширеного складу національних збірних команд із 3x3. Після узгодження кандидатів з головним тренером національної збірної з баскетболу 5x5 (гравці не можуть бути задіяні в обох збірних) формується список кандидатів.

Таблиця 1

Етапи відбору спортсменів до складу національної збірної команди України різних вікових груп з баскетболу 3x3

Етап	Мета	Кількість потенційних гравців
Перший (оглядовий)	Здійснити аналіз виступу гравців у чемпіонатах у закордонних клубах та визначити перелік кандидатів	12-16
Другий (проміжний)	Визначити ступінь готовності гравців для участі у підготовці команди до офіційних матчів	8-10
Третій (основний)	Сформувати остаточний склад національної	4-6

	збірної команди України на офіційні матчі	
--	--	--

Під час проведення першого етапу відбору (оглядового) буде здійснено аналіз результатів українських гравців, які виступають у закордонних клубах. Головна увага буде приділятися таким важливим питанням як регулярна ігрова практика за клуб, ефективність ведення змагальної діяльності, покращення спортивної майстерності та відчутне зростання рівня спортивних результатів, схильність до гри в баскетбол 3х3, відсутність травм протягом ігрового сезону, які можуть загостритися під час тренувальної та змагальної діяльності в більш складних умовах цього різновиду баскетболу тощо.

На постійний контроль будуть взяті результати виступів 12–16 баскетболістів з баскетболу 3х3.

Другий етап буде проведено на початку тренувальних зборів команди. Головним завданням цього етапу відбору буде визначення стану готовності баскетболістів, наявності травм, які можуть не дозволити спортсменам повноцінно підготуватися до ігор, рівень мотивації та бажання виступати за національну збірну команду України. У результаті проведення відбору на цьому етапі буде сформований попередній склад команди, який почне навчально-тренувальні збори до ігор кваліфікаційного турніру. Орієнтовна кількість гравців, які залишаться після проведення другого етапу відбору, складатиме – 8–10 баскетболістів. Для національної збірної команди України передбачається залучення до процесу підготовки молодих гравців (готуються до ігор у своїй віковій категорії – U 23), які у майбутньому прийдуть на зміну нинішньому поколінню баскетболістів.

Основний етап відбору для участі у міжнародних змаганнях дозволить визначити остаточний склад команди, який складається з 4 гравців. В якості критеріїв відбору буде використане широке коло показників, що дозволять всебічно оцінити переваги та недоліки кожного спортсмена та об'єктивно визначити можливості потенційних кандидатів до складу національної збірної команди України. Критерії та окремі показники, що будуть використані у процесі відбору на різних його етапах, можна в системному вигляді побачити на мал. 1.

Особлива увага буде приділятися оцінюванню рівня функціональних можливостей баскетболістів. Надзвичайно високий темп ігрових дій та нетривалі паузи відпочинку в баскетболі 3х3 потребують високого рівня прояву анаеробних та аеробних можливостей спортсменів. Проведені комплексною науковою групою (яка почала працювати з національною українською збірною командою України з 2017 року) дослідження показали, що спортсмени під час гри на майданчику в умовах модельної гри виконують рухові дії в пульсових режимах, що складають 95-100 % від індивідуального максимуму.

При цьому середня тривалість такого відрізка для одного гравця може тривати від 3-х до 4-х хвилин ігрового часу. Все це потребує високого рівня прояву ємкості та потужності анаеробного гліколітичного механізму

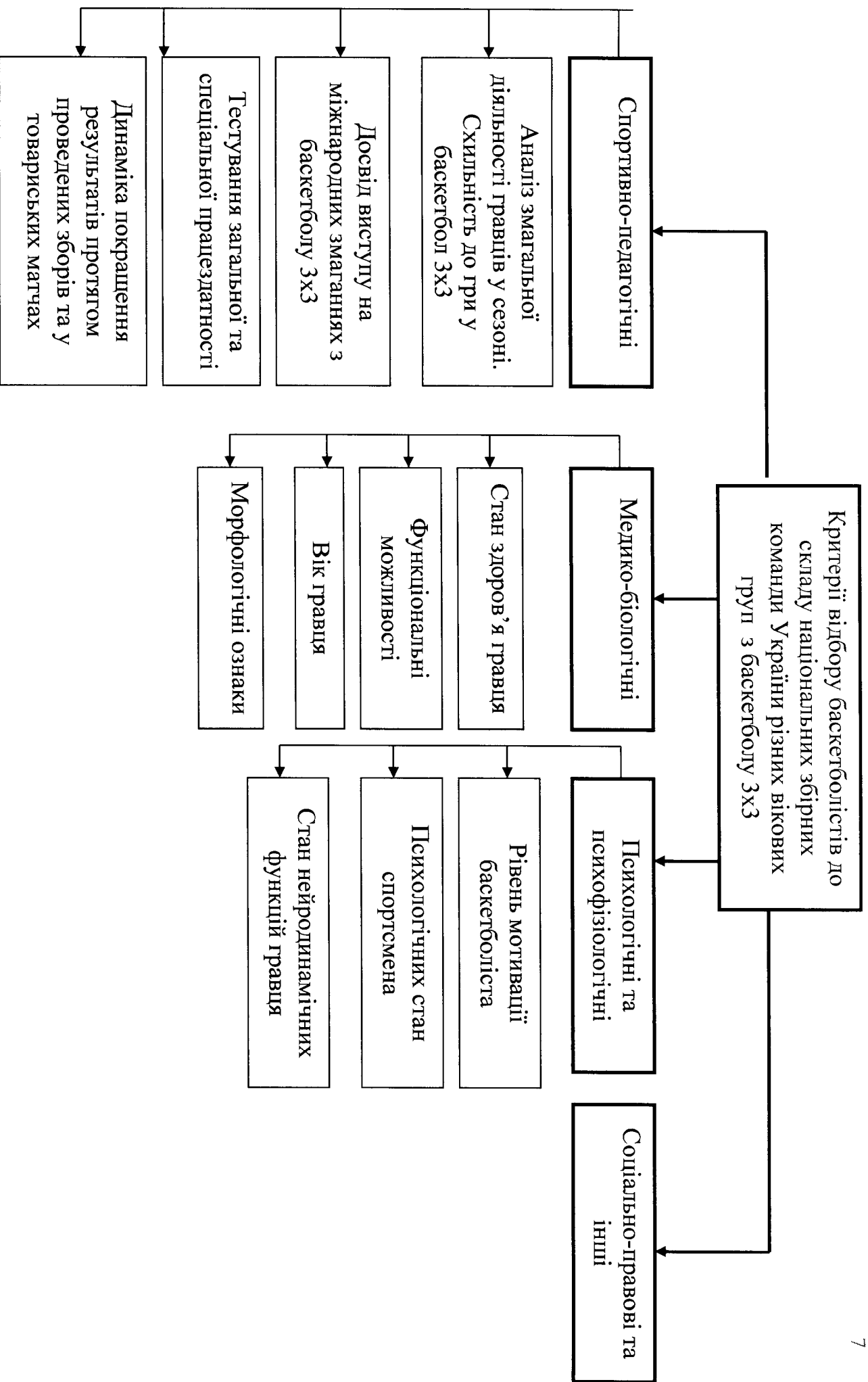
енергозабезпечення м'язової діяльності, а також високої ефективності аеробних можливостей гравців для забезпечення швидкого відновлення в нетривалі періоди відпочинку для виведення продуктів розпаду під час гіколізу (лактату). Для визначення рівня анаеробних та аеробних можливостей гравців планується використання комплексу спеціальних тестів і подальше врахування цих результатів під час відбору гравців та корекції їх навчально-тренувального процесу (табл. 1).

Для кожної групи показників розроблені відповідні нормативні величини (модельні характеристики), що дозволять визначити рівень майстерності та підготовленості спортсмена.

Таблиця 3

Модельні характеристики рівня спеціальної фізичної підготовленості
баскетболістів різних вікових груп (3x3)
(за результатами оцінювання виконання тесту Yo-Yo Recovery Level 1m)

Ігрове амплуа	Національна збірна		U 23		U 18	
	чоловіки, м	жінки, м	чоловіки, м	жінки, м	чоловіки, м	жінки, м
Захисники	2500- 2800	1800- 2000	2500- 2800	1800 - 2000	2200- 2400	1400 - 1600
Форварди	2200- 2400	1600- 1800	2200- 2400	1400 - 1600	2000- 2200	1200 - 1400

Мал. 1. Критерії відбору баскетболістів до складу національних збірних команд України різних вікових груп з баскетболу 3х3 для участі в міжнародних спортивних змаганнях 2023 року

Покарання та виключення спортсменів зі складу національної збірної команди України

Покарання та виключення спортсменів зі складу національної збірної команди України можливе у таких випадках:

- 1) низький рівень мотивації виступу;
- 2) порушення спортивно-тренувального режиму;
- 3) низький спортивний показник досягнень під час тренувальних зборів та контрольних ігор;
- 4) отримання травм, несумісних з можливістю повноцінної участі у тренувальному процесі;
- 5) порушення морально-етичних норм у команді або у спілкуванні з тренерським складом;
- 6) порушення дисципліни, правил антидопінгового контролю;
- 7) невиконання вимог головного тренера або тренерського штабу;
- 8) відсутність без поважних причин на планових заходах національної збірної команди України;
- 9) за особистим зверненням спортсмена або його тренера.

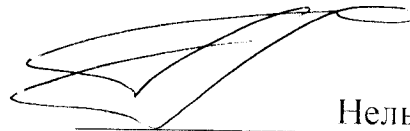
Виключення/заміна спортсмена у складі національної збірної команди України у відповідній віковій групі з баскетболу 3x3 здійснюється за поданням головного тренера.

Офіційні змагання 2023 року

Чоловіки/жінки:

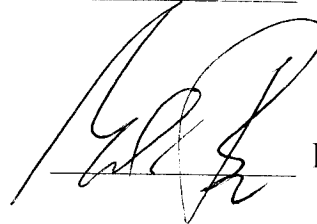
- кваліфікація до чемпіонату Європи з баскетболу 2023 року;
- чемпіонат Європи;
- міжнародні змагання «Ліга Націй U-23»;
- чемпіонат світу U-18;
- кваліфікація чемпіонату Європи U-17;
- чемпіонат Європи U-17.

Директор департаменту
олімпійського спорту

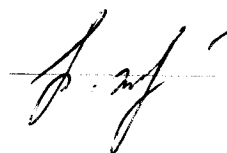
Нельсон ГАЙРІЯН

Начальник відділу олімпійських
ігрових видів спорту департаменту
олімпійського спорту

Юлія БУЄВА

Державний тренер штатної команди
національної збірної команди України
з баскетболу, директор департаменту
національних збірних команд ФБУ

Наталія ЖЕРЖЕРУНОВА